

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

2^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης
ΠεΠ «Νότιο Αιγαίο» 2021-2027
Σύρος, 29 Ιουνίου 2023

Πρόδος υλοποίησης
Περιφερειακού Προγράμματος «Νότιο Αιγαίο» 2021-2027

Το Περιφερειακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο» (ΠεΠ ΝΑ) 2021-2027 εγκρίθηκε τον Αύγουστο του 2022 με προϋπολογισμό **285,4 εκ. ευρώ**. Οι πόροι αυτοί προέρχονται κατά 50% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) (105,8 εκ. €) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) (36,9 εκ. €), ενώ το υπόλοιπο 50% αφορά πόρους του ελληνικού δημοσίου.

Κεντρικοί στόχοι

Κεντρικοί στόχοι του Προγράμματος είναι οι εξής:

- Ενίσχυση και διαφοροποίηση του παραγωγικού συστήματος της Περιφέρειας, με την υιοθέτηση μιας στρατηγικής διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος,
- Διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αειφορίας των πόρων και
- Ενίσχυση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής προς όφελος των κατοίκων και των επισκεπτών της.

Το Πρόγραμμα διαρθρώνεται σε 8 Προτεραιότητες, από τις οποίες η 5 & 8 συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+, ενώ οι υπόλοιπες από το ΕΤΠΑ.

Πρόοδος υλοποίησης του Προγράμματος

Κατά την 1η Συνεδρίαση της ΕπΠα, που πραγματοποιήθηκε στη Ρόδο τον προηγούμενο Οκτώβριο, τέθηκαν οι βάσεις για την έναρξη υλοποίησης του Προγράμματος, με την έγκριση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής πράξεων για 10 κατηγορίες δράσεων συνολικού προϋπολογισμού 66,8 εκ. €. Επίσης εγκρίθηκε Οδηγός για τον σχεδιασμό και την υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.

Στο διάστημα αυτό, δηλαδή από την προηγούμενη Συνεδρίαση της ΕπΠα, μέχρι σήμερα, δόθηκε προτεραιότητα στην ένταξη «μεταφερόμενων» έργων από το Ε.Π. «Νότιο Αιγαίο» 2014-2020, και συνεχιζόμενων έργων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.

Μέσω της γραπτής διαδικασίας, η οποία επαναλήφθηκε τέσσερις φορές, εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής πράξεων για 25 κατηγορίες δράσεων.

Επίσης στην παρούσα συνεδρίαση τίθενται υπόψη των μελών της ΕπΠα προς έγκριση, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής πράξεων για 3 ακόμη κατηγορίες δράσεων.

Με στοιχεία έως τις 20/6/2023 το Πρόγραμμα παρουσίασε την εξής πρόοδο:

- έχουν εξειδικευτεί δράσεις συνολικού προϋπολογισμού 149,7 εκ. € (52,5%)
- έχουν δημοσιοποιηθεί 19 προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων προς ένταξη, συνολικού προϋπολογισμού 65 εκ. € (22,8%)
- έχουν ενταχθεί 29 πράξεις, συνολικού προϋπολογισμού 28,6 εκ. € (10,0%)
- έχουν υπογραφεί νομικές δεσμεύσεις 15,6 εκ. € (5,5%) και
- έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες συνολικού ύψους 3,2 εκ. € (1,1%)

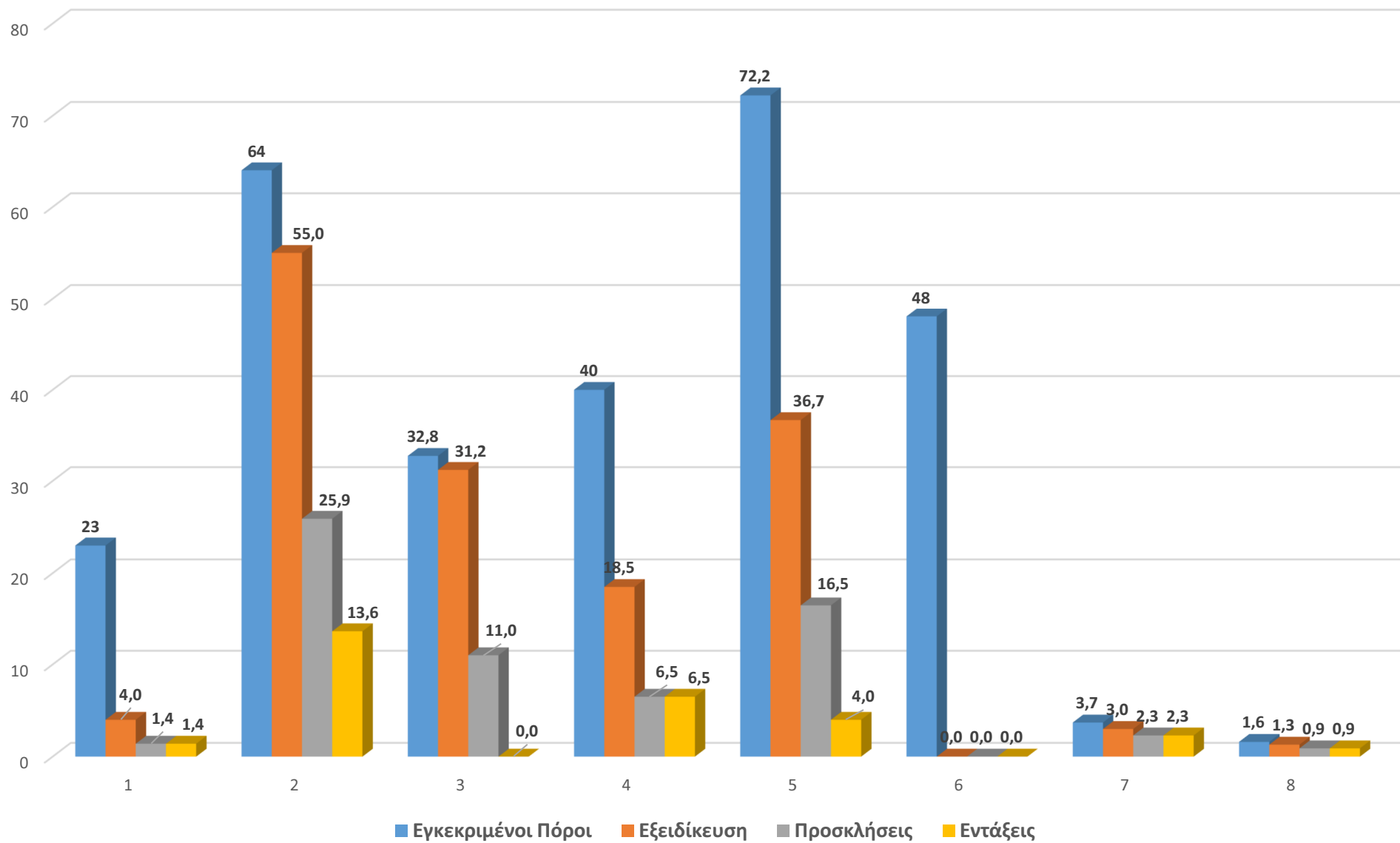
Σύμφωνα με τον προγραμματισμό προσκλήσεων που ακολουθεί σε παράρτημα, μέχρι το τέλος του έτους προβλέπεται η δημοσιοποίηση 18 ακόμη προσκλήσεων, συνολικού προϋπολογισμού 85,7 εκ. €.

Συνολικά, μέχρι το τέλος του έτους, προβλέπεται η εξειδίκευση να φτάσει στο 64%, οι εντάξεις στο 34 % και οι δαπάνες στο 5%.

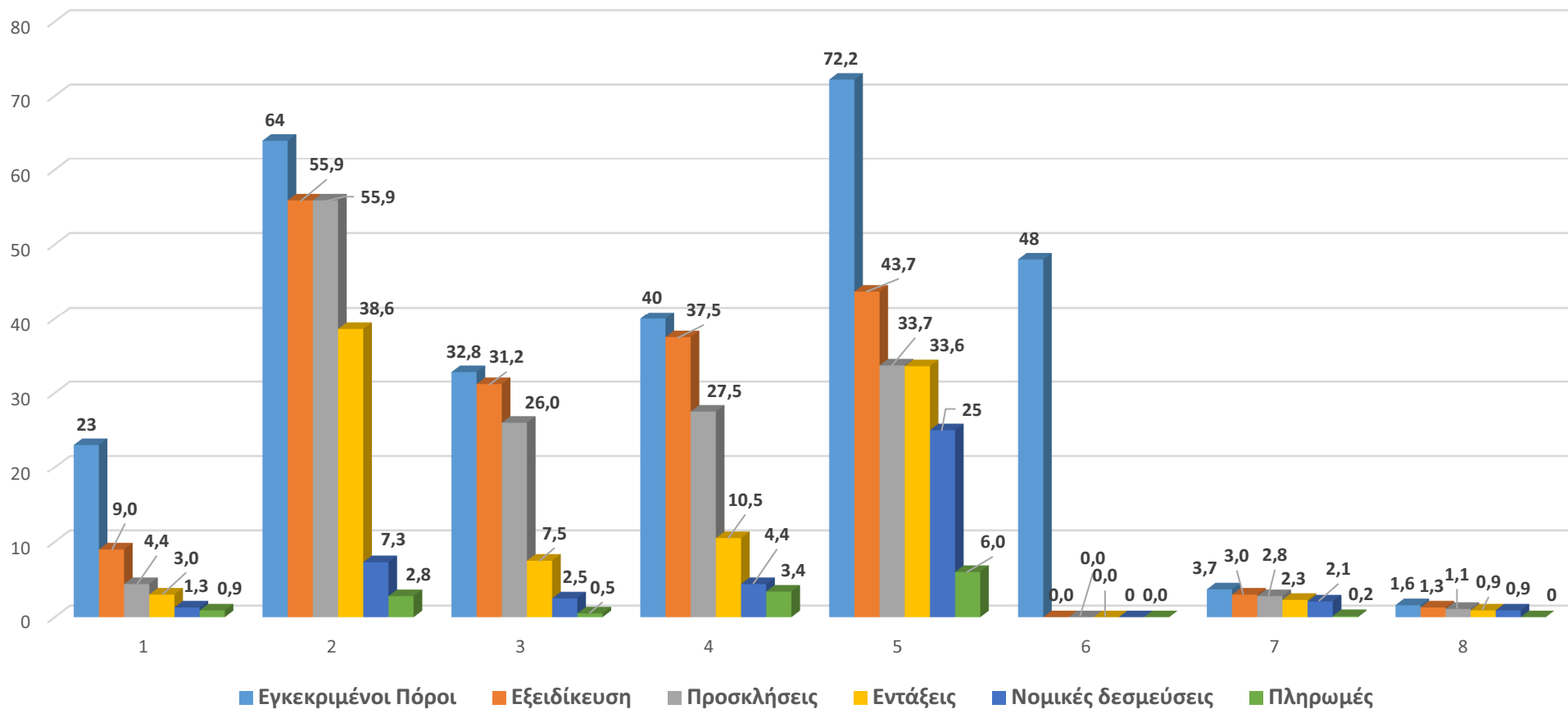
Η συνολική πρόοδος του Προγράμματος (με στοιχεία υλοποίησης έως 20/6/2023), απεικονίζεται ανά Προτεραιότητα στο παρακάτω ιστόγραμμα 1.

Αντίστοιχα στο ιστόγραμμα 2 παρουσιάζεται η εκτίμηση της προόδου του Προγράμματος μέχρι το τέλος του έτους.

Ιστόγραμμα 1: Πρόδος υλοποίησης ΠεΠ ΝΑ 2021-2027 ανά Προτεραιότητα (έως 20/6/2023)

Ιστόγραμμα 2: Εκτίμηση προόδου υλοποίησης ΠεΠ ΝΑ 2021-2027 ανά Προτεραιότητα (έως 31/12/2023)

Αναλυτικότερα ανά Προτεραιότητα η πρόοδος του Προγράμματος έχει ως εξής:

1. Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και παραγωγικού δυναμικού (23 εκ. €)

- έχουν εξειδικευθεί δράσεις για «Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών στους τομείς του πολιτισμού και τουρισμού» και «Ανάπτυξη και εμπλουτισμό παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις, προϋπολογισμού 4 εκ. €
- έχει δημοσιοποιηθεί 1 πρόσκληση προϋπολογισμού 1,4 εκ. €
- έχουν ενταχθεί 6 «μεταφερόμενες» πράξεις προϋπολογισμού 1,4 εκ. €, με νομικές δεσμεύσεις 1,3 εκ. € και δαπάνες 0,2 εκ. €.

Η εξειδίκευση και των υπόλοιπων δράσεων ενίσχυσης ερευνητικών υποδομών και επιχειρηματικότητας θα προχωρήσει μετά την ολοκλήρωση της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Αποκάλυψης που προβλέπει η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.

2. Αειφορική ανάπτυξη και βιώσιμη διαχείριση των πόρων (64 εκ. €)

- έχουν εξειδικευθεί δράσεις για «Ενεργειακή αναβάθμιση του δημόσιου κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας», «Έργα προστασίας από τη διάβρωση ακτών», «Ολοκλήρωση των υποδομών επεξεργασίας λυμάτων για οικισμούς Γ' προτεραιότητας» και «Έργα ύδρευσης, μονάδων αφαλάτωσης και συστημάτων ελέγχου διαρροών», συνολικού προϋπολογισμού 55 εκ. €
- έχουν δημοσιοποιηθεί 3 προσκλήσεις προϋπολογισμού 25,9 εκ. € και
- έχουν ενταχθεί 9 «μεταφερόμενες» πράξεις Π/Υ 13,6 εκ. €, με νομικές δεσμεύσεις 3,8 εκ. € και δαπάνες 1,2 εκ. €.

3. Βελτίωση της περιφερειακής προσβασιμότητας και ενίσχυση της κινητικότητας (32,8 εκ. €)

- έχουν εξειδικευθεί δράσεις για την «Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών που περιλαμβάνονται στο αναλυτικό ΔΕΔ-Μ», τη «Βελτίωση εθνικού / επαρχιακού οδικού δικτύου και οδών πρόσβασης σε τουριστικούς προορισμούς» και τη «Βελτίωση παθητικής και ενεργητικής ασφάλειας οδικού δικτύου», συνολικού προϋπολογισμού 31,2 εκ. € και
- έχουν δημοσιοποιηθεί 2 προσκλήσεις προϋπολογισμού 11 εκ. €.

4. Ανάπτυξη και βελτίωση κοινωνικών υποδομών (40 εκ. €)

- έχουν εξειδικευθεί δράσεις για «Κατασκευή / αναβάθμιση / συμπλήρωση κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», «Βελτίωση / αναβάθμιση κτιριακών υποδομών και εξοπλισμού τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» και «Κατασκευή / επέκταση εγκαταστάσεων προσχολικής αγωγής/φροντίδας», συνολικού προϋπολογισμού 18,5 εκ. €
- έχουν δημοσιοποιηθεί 3 προσκλήσεις προϋπολογισμού 6,5 εκ. € και
- έχουν ενταχθεί 5 «μεταφερόμενες» πράξεις προϋπολογισμού 6,5 εκ. €, με νομικές δεσμεύσεις 4,4 εκ. € και δαπάνες 1,8 εκ. €.

5. Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Ένταξη (72,2 εκ. €)

- έχουν εξειδικευθεί δράσεις για «Ανάπτυξη και Ενδυνάμωση Διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης/ συνεκπαίδευσης μαθητών/-τριών με Αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση», «Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας», «Κέντρα Κοινότητας και Δομές αντιμετώπισης φτώχειας», «Δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας & στέγασης», «Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης», «Δομές υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας», «Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας», «Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης» και «Δομές φιλοξενίας Αστεγών / Κέντρα Ημέρας», συνολικού προϋπολογισμού 36,7 εκ. €
- έχουν δημοσιοποιηθεί 6 προσκλήσεις προϋπολογισμού 16,5 εκ. € και
- έχει ενταχθεί 1 νέα πράξη προϋπολογισμού 4,0 εκ. €.

6. Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών (48 εκ. €)

Έχει δημοσιοποιηθεί 1 πρόσκληση 25,1 εκ. € για την υποβολή προτάσεων ΣΒΑΑ, με προθεσμία έως 31/7/2023 και πρόσφατα έγινε ανάθεση εκπόνησης των δύο ΟΧΕ Μικρών Νησιών.

7. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ (3,7 εκ. €)

- έχουν εξειδικευθεί δράσεις 3 εκ. €
- έχουν δημοσιοποιηθεί 3 προσκλήσεις Π/Υ 2,8 εκ. € και
- έχουν ενταχθεί 5 νέες πράξεις Π/Υ 2,3 εκ. €, με νομικές δεσμεύσεις 2,1 εκ. €.

8. Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+ (1,6 εκ. €)

- έχουν εξειδικευθεί δράσεις 1,3 εκ. € και
- έχει δημοσιοποιηθεί 1 πρόσκληση Π/Υ 0,9 εκ. €.
- έχουν ενταχθεί 3 νέες πράξεις Π/Υ 0,9 εκ. €.

Αξιολόγηση

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 η ΕΥΔ έχει την υποχρέωση να υποβάλει προς έγκριση στην Επιτροπή Παρακολούθησης το Σχέδιο Αξιολόγησης του Προγράμματος, το αργότερο ένα έτος μετά την απόφαση έγκρισής του.

Λαμβάνοντας υπόψη την κανονιστική αυτή υποχρέωση καταρτίζεται το νέο Σχέδιο Αξιολόγησης.

Ο σχεδιασμός των αξιολογήσεων βασίζεται:

- στη διάρθρωση του Προγράμματος και την κατανομή των πόρων ανά Προτεραιότητα
- στην ανάγκη διερεύνησης της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δράσεων του Προγράμματος σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί και ειδικά στις περιπτώσεις δράσεων σημαντικής βαρύτητας
- στις οδηγίες της ΕΥΣΣΑΕ και της ΕΥΣΕΚΤ για την κατάρτιση του Σχεδίου Αξιολόγησης
- στην εμπειρία από την κατάρτιση και υλοποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020

Το Σχέδιο θα υποβληθεί προς έγκριση μέσω γραπτής διαδικασίας μέσα στο διάστημα του καλοκαιριού και πάντως πριν τις 29.08.2023, οπότε και συμπληρώνεται ένας χρόνος από την έγκριση του Προγράμματος.

Έργα Στρατηγικής Σημασίας

Πράξεις στρατηγικής σημασίας είναι εκείνες που συμβάλλουν ουσιαστικά στην επίτευξη των στόχων ενός Προγράμματος και υπόκειται σε ειδικά μέτρα παρακολούθησης και επικοινωνίας. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ, το Πρόγραμμα συνοδεύεται για ενημερωτικούς σκοπούς από κατάλογο προγραμματισμένων πράξεων στρατηγικής σημασίας, με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και η Επιτροπή Παρακολούθησης ενημερώνεται για την πορεία τους.

Το Περιφερειακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου 2021-2027 περιλαμβάνει τα εξής έργα στρατηγικής σημασίας:

1. Έργα μεταφοράς, επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων οικισμών Αφάντου, Αρχαγγέλου και Λάρδου Ρόδου (έναρξη 3/2023 - ολοκλήρωση 12/2026)

Έχουν ανατεθεί και εκπονούνται οι απαραίτητες μελέτες. Έγινε εξειδίκευση της σχετικής δράσης και το επόμενο διάστημα πρόκειται να εκδοθεί πρόσκληση υποβολής προτάσεων για ένταξη. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης χρειάζεται επικαιροποίηση.

2. Ενεργειακή αναβάθμιση Γενικού Νοσοκομείου Σύρου (έναρξη 2/2023 - ολοκλήρωση 8/2024)

Το έργο εντάχθηκε στις 6/4/2023. Υποβλήθηκαν (20/6/2023) τα τεύχη δημοπράτησης για προέγκριση.

3. Επέκταση Νοσοκομείου - ΚΥ Νάξου (έναρξη 6/2023 - ολοκλήρωση 12/2025)

Στάδιο εκπόνησης των απαιτούμενων μελετών και εξασφάλισης εγκρίσεων / αδειοδοτήσεων. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης χρειάζεται επικαιροποίηση.

4. Αναβάθμιση υποδομών Πανεπιστημίου Αιγαίου στη Ρόδο (έναρξη 6/2023 - ολοκλήρωση 12/2025)

Στάδιο προκήρυξης ανάθεσης απαιτούμενων μελετών. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης χρειάζεται επικαιροποίηση.

5. Κέντρα Κοινότητας και Δομές αντιμετώπισης της φτώχειας Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (έναρξη 9/2023 - ολοκλήρωση 9/2029)

Έχουν δημοσιευθεί προσκλήσεις για την ένταξη των 13 Κέντρων Κοινότητας και των 3 Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας, που αποτελούν συνεχιζόμενα έργα από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020. Η έναρξη υλοποίησής τους θα γίνει νωρίτερα (7/2023).

6. Προώθηση/υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση, καθώς και την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης (έναρξη 9/2022 - ολοκλήρωση 7/2025)

Η πράξη για το σχολικό έτος 2022-2023 εντάχθηκε στις 15/3/2023 και διατέθηκαν voucher με τα οποία ωφελήθηκαν συνολικά 1.740 οικογένειες και 2.070 παιδιά. Στις 2/6/2023 εκδόθηκε πρόσκληση υποβολής πρότασης για το σχολικό έτος 2023-2024.